

Quan Eivissa era el paradís del rock

El periodista i PD Christian Len, autor del llibre 'Balearic', recorda l'explosió musical contracultural dels 70 a les Pitiüses, que va convertir l'illa balear en una mena de meca del hippisme de l'època

Joni Mitchell fotografiada a Eivissa durant la 'festa' de la seva cançó «Califòrnia» | Karl Ferris

L'any 1971 Eivissa i Formentera van esdevenir pol d'atracció per a joves hippies i músics d'arreu del món que volien fugir de convencions i cotilles socials per explorar nous camins creatius, noves inspiracions i nous estats de consciència. Cinquanta anys després, Christian Len aporta les claus que van convertir aquella època en un moment especial a les Illes Pitiüses.

Soc un melòman empedreït. Em fascinen les històries que hi ha rere cançons o artistes de l'imaginari col·lectiu. Històries evocadores que ens transporten en l'espai i el temps, i que ho fan amb el punt de melangia del que no has viscut però que et toca el cor. Toc, toc. A Eivissa n'he sentit moltes que transcorren en un lloc preciós i durant un dels períodes més excitants de l'època moderna. Al principi me les vaig anar trobant, però el meu interès va fer que continués investigant fins a cercar-ne referències constants en músiques dels seixanta i setanta. L'illa va ser un centre d'inspiració per a molts artistes i aquest caldo de cultiu la va convertir en el paradís mundial del rock, fins que el feroç capitalisme la va corrompre. Com ha fet a tot arreu.

El *hype* dels artistes amb les Pitiüses es va succeir des de l'arribada dels primers *beatniks* als anys cinquanta. Sobretot pintors i escriptors. Alguns fugien de la Guerra de Corea. D'altres volien trobar a l'illa un lloc per escapar i inspirar-se. Una espècie de refugi bohemi. Els ecos d'aquelles històries van seduir músics com **Bob Dylan**. Hi ha qui explica que el geni de Duluth, convallescent després d'un accident, va decidir fugir dels mitjans nord-americans i, aconsellat per la icona *beatnik* per excel·lència, Allen Ginsberg, va buscar refugi a Formentera el maig de 1967. No n'hi

ha proves. Només alguns testimonis. Uns diuen que es va allotjar al far del cap de Barbaria. D'altres que al molí que apareix a la portada del *More* (Columbia, 1969) de **Pink Floyd**.

La fotografia del vell molí de Sant Ferran de ses Roques és d'Aubrey Powell, fundador del col·lectiu Hipgnosis i autor d'algunes de les portades més populars de la història del rock. Aubrey vivia a Formentera i l'agost del 1967 va rebre la visita de tres quartes parts de **Pink Floyd**: **Roger Waters**, **Richard Wright** i **Syd Barrett**. Van llogar una casa durant un mes i van quedar ben enamorats de l'illa. Poc després **Barrett** va deixar la banda, i **Pink Floyd** va compondre la banda sonora de *More* (1969), el film de culte de Barbet Schroeder, que relata el somni hippy d'una jove parella entre Eivissa i Formentera.

Roger Waters, Sam Hutt i Syd Barret a Formentera Foto: L. Cornor

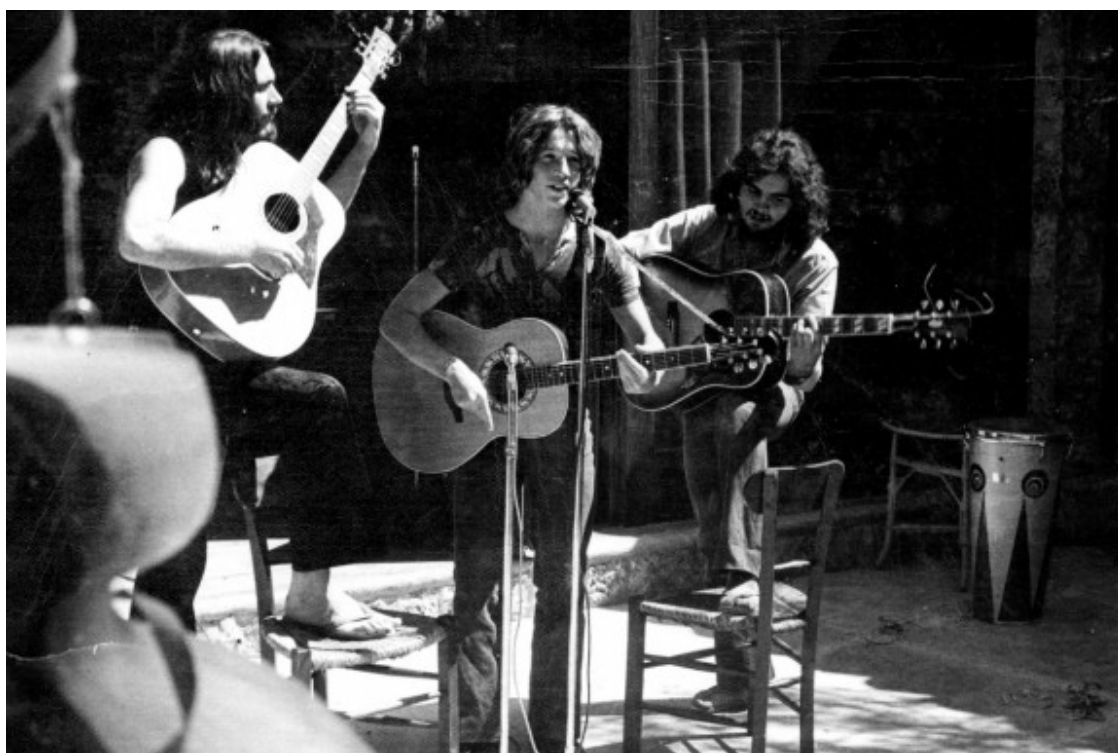
El filòsof Antonio Escohotado comenta al llibre *Balearic* (Contra, 2020) -de Luis Costa i Christian Len sobre la història musical d'Eivissa-: "Nosaltres no érem més que uns xuclarodes dels **Pink Floyd**. Llavors, Eivissa va ser com tenir aquí tot Califòrnia". El fundador d'Amnesia va arribar a l'illa el 1969. Dos anys després, **Joni Mitchell** va compondre "California" -inclosa al seu disc de capçalera, *Blue* (Reprise, 1971), després d'un viatge pels racons hippies d'Europa i enmig d'una ruptura amorosa. **Mitchell** va anar a Eivissa a visitar un amic seu, el fotògraf Karl Ferris, responsable de portades icòniques de **Donovan** o **Jimi Hendrix**, un altre músic de qui també es comenta que va passar uns dies a l'illa abans de viatjar a Londres per signar el contracte discogràfic de l'àlbum *Are You Experienced?* (Track Record, 1967).

Ferris, que encara viu a l'illa, explica: "La vaig portar a una festa per un camí de terra vermell on hi havia gent llegint la Rolling Stone -la mateixa descripció que apareix a la cançó ?California'-. La **Joni** tocava la guitarra i cantava. Va ser una tarda molt feliç, a la qual també va venir en **Nico**". Precisament, la model alemanya va tenir una relació intermitent però constant amb l'illa, fins que va morir justament a Eivissa el 1988 en caure d'una bicicleta. **Nico** ja l'havia descobert abans de la

gravació del mític àlbum del plàtan d'Andy Warhol amb la **Velvet Underground** (Verve, 1967). "A **Nico** li agradaven la marihuana i els jazzmans d'Eivissa, els *beatniks*", rememora el teclista **James Young**, un dels músics que l'acompanyava en la trajectòria en solitari, al llibre *Shadows Across the Moon* (Hannibal Verlag, 2016) de Helen Doiron.

Un d'aquests jazzmans prehippies era el baterista alemany de jazz **Jaki Liebezeit**, que tocava amb **Tete Montoliu** a la sala Jamboree de Barcelona. **Liebezeit** havia sentit històries de personatges nord-americans que anaven de camí a una 'illa màgica'. Seduït pels cants de sirena *beatniks*, el músic va viatjar a Eivissa, on va experimentar un període d'intensa melangia i va intentar suïcidar-se saltant per l'abrupta punta de Tagomago, una petita illa privada de la costa est. Posteriorment, amb la seva banda **Can** va gravar *Tago-Mago* (United Artists, 1971), un dels treballs més paradigmàtics del *krautrock* germànic.

Una altra banda coetània que hi va arrelar va ser **King Crimson**: "Formentera Lady" obre el disc *Islands* (Island Records, 1971). El tema va ser escrit per **Peter Sinfield** en una de les múltiples estades a la petita Pitiüsa, que descriu en una odissea de 10 minuts de folk psicodèlic: *Les cases congelades i emblanquinades protegeixen una línia pàl·lida. Rodejades per cactus i pins. Passejo per on creixen la sàlvia dolça i herbes estranyes; per un camí pedregós torrat pel sol*.

Andy Gibb, de Bee Gees, tocant a un local de Sant Antoni amb dos músics eivissencs Foto: Arxiu Enderrock

Hi ha moltíssims més casos de músics populars que van passar aquests anys per l'illa. I també temps després... Els més exitosos van ser **Bee Gees**, que van passar diversos estius a Eivissa. El seus pares, Hugh i Barbara Gibb, tenien una mansió a prop de la zona de Sant Antoni, i els fills utilitzaven bars com La Reja o Debbie's com a local d'assaig, així que més d'un afortunat els va poder veure en directe de manera no oficiosa. Aquell 1971, un dels discjòqueis pioners de La Reja, Pepe Botella, recorda: "Alguna vegada, a petició del públic, el grup va arribar a cantar algun

tema de manera improvisada i gairebé a *cappella*. Eren peces lentes com "Massachusetts", "I Started a Joke" o "Trafalgar". Les aventures dels germans Gibb van acabar quan Andy, segons relata el respectat periodista Julio Ruiz, "va atropellar un pagès i es va acollonir tant que l'endemà tota la família va marxar de l'illa i va deixar abandonada la casa amb la nevera plena. Es veu que es van pensar que Franco els acabaria engarjolant per l'accident".

A l'altra banda de l'illa, al port d'Eivissa, hi havia més moguda hippy. El pioner eivissenc Pepe Roselló, creador de clubs i fundador del popular Space, explica: "Gràcies als hippies, Eivissa va començar a tenir vocació musical. Era gent que portava guitarres, tocava la seva música i portava els seus discos... Van dur la música al port d'Eivissa i van convertir l'illa en un lloc cosmopolita". Un d'aquests hippies desapercebuts podia estar venent un fotimer de discos arreu del món. El DJ i popular periodista canari Juan Suárez, director comercial del *Diario de Ibiza* durant dècades, contava a *Balearic*: "Jo em vaig quedar a Eivissa per la música. Recordo que anava amb una noia caminant pel port quan vaig sentir un paio tocar 'Moon Shadow'. Era **Cat Stevens**. Em va impressionar veure com un músic que era número u al món era a Eivissa tocant a la seva bola, tot sol."

Però no tothom era anglès o americà. A la península també arribaven els ecos del paradís pitiús, com en el cas de **Pau Riba**. I també hi ha altres exemples d'artistes catalans, com **Joan Manuel Serrat**, que cantava "Bon dia" a *La larga agonía de los peces fuera del agua* (1970), el film de Francisco Rovira Beleta on interpretava un pescador de la costa Brava que se sentia fora de lloc i acabava marxant a Eivissa per viure en una comuna hippy.

I és que Eivissa era l'indret on anar a petar si es volia viure una vida 'alternativa'. A diferència de l'actualitat, llavors va ser un paradís on van coincidir artistes llegendaris d'arreu del món en un entorn de pau, llibertat, natura i experimentació. Un lloc únic al món. Un altre planeta, com cantava **David Bowie** a la cançó "Life on Mars?" (RCA Victor, 1971), en la qual cita el vers '*From Eivissa to the Norfolk Broads*', fent referència a l'illa com a lloc de la lluita antisistema.